

KLAIPĖDOS LOPŠELIS-DARŽELIS „VERSMĖ“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PATIRTINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Versmė“ (toliau – Lopšelis-darželis) įregistruotas Juridinių asmenų registre, kodas 190428845. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
2. Įstaigos buveinės adresas – Kalnupės g. 6, LT-93173 Klaipėda, tel. Nr. (8 46) 345 647, el. p. versme.klaipeda@gmail.com.
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo Patirtinio ugdymo programa (toliau – Programa).
4. Programos rengėjas – Irena Šėgždienė, mokytoja ekspertė.
5. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį bei vaikų galimybes.
6. Tikslinė amžiaus grupė – 6–7 m. priešmokyklinio amžiaus vaikai.
7. Programos įgyvendinimui sukurta atitinkama aplinka – mažoji laboratorija, skirta STEAM veikloms, tyrinėjimams ir atradimams. Mažoji laboratorija aprūpinta vaikų amžių atitinkančiais baldais bei priemonėmis. Taip sudaroma galimybė vaikams ugdytis pažintinius, komunikacinius, socialinius, meninius gebėjimus.
8. Programa integruota į priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą ir vykdoma ugdymo proceso metu.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Tikslas – priešmokyklinio amžiaus vaikams suteikti žinių apie supančią aplinką: objektus, reiškinius ir jų savybes, dėsningumus, tarpusavio ryšius ir įgyti praktinės patirties.
10. Uždaviniai:
 - 10.1. mokyti daiktų bendruosius požymius: spalvą, formą, dydį, kiekį;
 - 10.2. skirti medžiagų savybes, būvius, nustatyti iš kokios medžiagos pagamintas daiktas;
 - 10.3. pažinti buityje naudojamus prietaisus ir įrankius, išsiaiškinti jų veikimo principus ir praktinį panaudojimą;
 - 10.4. išsiaiškinti gyvosios ir negyvosios gamtos savybes, sąveikas ir skirtumus;
 - 10.5. mokyti tausoti artimos aplinkos, gamtinius išteklius;
 - 10.6. suvokti žmogaus daromą įtaką gamtai;
 - 10.7. formuoti sveikos gyvensenos, tinkamos higienos įpročius.

III SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS

11. Turinys

Eil. Nr.	Kompetencijos	Turinys
1.	Pažinimo kompetencija	Mokosi teisingai pavadinti labiausiai paplitusias medžio rūšis, krūmus ir gėles. Skiria ir lygina augalus pagal lapų,

žiedų formą ir spalvą, kamienų spalvą ir žievę, jų vaisius ir sėklas. Eksperimentuoja su medžių lapais, mediena, žievės pavyzdžiais, aiškinasi kokias funkcijas atlieka medžių lapai, kamienas, šaknys. Stebi ir fiksuoja augalų augimo cikliškumą, pasikeitimą skirtingais metų laikais. Tyrinėjimų, stebėjimų metu naudojasi gamtos stebėjimo priemonėmis.

Atlieka stebėjimus ir eksperimentus su grybais. Išsiaiškina grybo sandarą, rūšis, jų dauginimosi būdus, susipažįsta su grybavimo taisyklėmis, skiria nuodingus ir valgomus grybus.

Atlieka bandymus su daržovėmis ir vaisiais, išryškinančiais jų savybes (formą, skonį, spalvą) bei sandarą.

Augina įvairius augalus, stebi jų gyvenimo ciklą nuo sėjos iki žydėjimo, vaisių brandos. Rūpinasi, prižiūri ir fiksuoja augalų gyvenimo pokyčius. Stebi vandens, saulės šilumos įtaką augalų augimui.

Analizuoja ir skiria tikrovėje priežasties-pasekmės ryšius, komentuoja gamtoje vykstančius reiškinius – metų laikų kaitą. Stebi orų pasikeitimus gamtoje, žymi orų kalendoriuje ir lygina kelių dienų rezultatus. Tyrinėja lietų, sniegą, ledą, šerkšną. Išsiaiškina debesų ir lietaus sąsajas. Modeliuoja gamtos reiškinius (lietų, pūgą, ugnikalnio išsiveržimą, vaivorykštę, šešėlius).

Tyrinėdamas artimiausią aplinką, stebi ir atpažįsta paukščius, gyvūnus, vabzdžius pagal jų išvaizdą ir sandarą, įvardija panašumus ir skirtumus. Lavina erdvės suvokimą stebėdamas ir analizuodamas pasirinkto gyvūno judėjimą (skrenda, striksi, pirmyn, aukštyt žemyn, atgal, kairėn, dešinėn). Tyrinėja bičių korį, sužino bičių teikiamą naudą augalams ir žmogui. Tyrinėja sliekus, sraigės ir vabzdžius, išsiaiškina jų naudą gamtai. Rūpinasi paušteliais, konstruoja lesyklėles iš antrinių žaliavų.

Susipažįsta ir išbando namų apyvokos reikmenis, daiktus, prietaisus, išsiaiškina jų veikimo principus, mokosi atsargiai ir saugiai su jais elgtis. Įprastais buitinais prietaisais gamina kokteilius, salotas, naminių plastiliną, sulčių ledus. Veikia su tikrais įrankiais (plaktuku, atsuktuvu, replėmis ir pan.) bei susipažįsta su jų funkcijomis. Nesudėtinga buitine įranga ir prietaisais mokosi saugiai naudotis ir namuose.

Tyrinėja ir eksperimentuoja (maišo, tirpina, perdirba ir pan.) su įvairiomis medžiagomis (vandeniui, smėliui, moliui, sniegui). Atlieka bandymus, paaiškinančius šių medžiagų savybes, veikiant aplinkos faktoriams: stebi, kas lydosi, dega, tirpsta, skęsta, plūduriuoja, rūdija, pūva, keičia formą. Eksperimentuoja su įvairiomis medžiagomis suteikiant joms formą (gamina spalvotas kreideles iš kiaušinių lukštų, spalvotą kinetinį smėlį iš druskos).

Skiria daiktų spalvas, formas, dydžius, erdvinį

		<p>išsidėstymą. Konstruoja įvairių geometrinių formų statinius, panaudojant įvairias medžiagas: plastiką, spalvotus dangtelius, kamštelius, smėlį, modeliną, putplastį, makaronus, miltus, druską, cukraus kubelius.</p> <p>Tyrinėja, analizuoja, lygina kasdienėje aplinkoje pasitaikančių daiktų ilgį, aukštį, masę, storį, plotį juos dedant vieną prie kito, kilnojant, matuojant įvairiais matavimo prietaisais. Skaičiuoja, rūšiuoja daiktus nuo mažiausio iki didžiausio ir atvirksčiai, grupuoja juos pagal išorinius požymius. Sieja daiktų kiekį su atitinkamu daiktų skaičių žyminčiu simboliu.</p> <p>Tyrinėja aplinką visais pojūčiais: rega, lytėjimu, uosle, skoniu, klausia, nustato įvairius daiktų požymius. Domisi iš ko pagaminti daiktai (molis, oda, stiklas, plastikas, popierius, metalas ir pan.), išsiaiškina jų paskirtį. Analizuoja aplinkos garsus, mokosi juos atpažinti ir pavadinti. Klausosi miško, jūros, vėjo ošimo, paukščių balsų ir kitų gamtos garsų. Klausydami garso įrašų atpažįsta ir įvardija garsus.</p> <p>Domisi dangaus kūnais, atpažįsta Žemės planetą, Saulę, Mėnulį, savaip juos apibūdina. Veiklų metu naudojasi Saulės sistemos modeliu, susipažįsta su Saulės sistema ir jos planetomis, mokosi jas pavadinti</p>
2.	Komunikavimo kompetencija	<p>Įvairių bandymų metu vaikai savais žodžiais mokosi apibūdinti daiktą, atliktus veiksmus (procesą) ir rezultatą, pasakoja, atsakinėja į klausimus, perteikia savo patyrimus, džiaugiasi savo ir draugo atradimais. Laikosi bendrų susitarimų (laukia savo eilės, jei kas neaišku, prašo pagalbos). Taiko kai kurias kalbos etiketo taisykles: pasisveikina, atsisveikina, padėkoja, atsiprašo ir kt. Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, rašo ir piešia ant netradicinių paviršių (smėlyje, molyje, tapetų klizais padengtose lentelėse, ant įvairios tekstūros putų), mėgaujasi kūrybos procesu</p>
3.	Meninė kompetencija	<p>Jaučia pasitenkinimą kuriant, vertina savo ir kitų darbus, dalinasi kūrybiniais išpūdžiais. Eksperimentuoja dailės priemonėmis – maišo įvairių spalvų vandeninius dažus, tapo ant skirtingos faktūros pagrindo (stiklo, plastiko, audinio, popieriaus ir t. t.).</p> <p>Eksperimentuoja su dažančių savybių turinčiomis daržovėmis (burokėliais, kopūstais, morkomis), dažo medžiagų skiauteles, kiaušinius, popierių, moka pavadinti gautas spalvas ir atspalvius.</p> <p>Mokosi pasigaminti atitikmenis tradiciniams muzikos instrumentams. Tyrinėja savos gamybos muzikos instrumentų garsų išgavimo galimybes, jų skambėjimo tembrus, mokosi muzikuoti vienas arba drauge su kitais</p>
4.	Socialinė kompetencija	<p>Atliekant įvairius bandymus bendradarbiauja, dalinasi, kartu kuria, tariasi, netrukdo kitiems, geba būti vienas šalia kito, ir įgyvendina įvairius bendrus sumanymus. Veikia laisvai, išradingai, kūrybiškai, drąsiai eksperimentuoja, nebijo suklysti, suklydęs bando iš naujo.</p>

		Geba suprasti ir įvardinti savo jausmus, emocijas, veiksmų ir elgesio rezultatų santykį. Mokosi taupaus gamtinių išteklių vartojimo, taršos mažinimo rūšiuojant atliekas. Gamina popierių, konstruoja šiukšlių konteinerius rūšiavimui
5.	Sveikatos kompetencija	<p>Susipažįsta su sveikos mitybos taisyklėmis, išsiaiškina sveikos mitybos pasirinkimo galimybes. Skiria vitaminų turinčias daržoves, vaisius, uogas. Spaudžia sultis, gamina salotas, augina ir ragauja prieskonines žoleles, arbatžoles.</p> <p>Susipažįsta su žmogaus kūnu: įgyja žinių apie ūgį, svorį, kūno dalių bei vidaus organų paskirtį.</p> <p>Naudodamiesi žmogaus vidaus organų maketu, aiškinasi organų veiklą. Tyrinėja save veidrodyje, identifikuoja savo išorines savybes.</p> <p>Suvokia švaros ir sveikatos žmogui svarbą. Susipažįsta su tinkama dantų priežiūra, naudodami žandikaulio muliažą, mokosi taisyklingai prižiūrėti dantis, suvokia taisyklingo dantų valymo svarbą. Eksperimentų metu įsitikina saldžiųjų, rūgščiųjų gėrimų žala. Praktinės veiklos metu aiškinasi rankų higienos svarbą, susipažįsta su bakterijų plitimu</p>

12. Programa pritaikoma specialiųjų ugdymo(si) poreikių turintiems vaikams. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius bei galimybes, parenkamos užduotys, priemonės, individualūs ugdymo(si) metodai ir formos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS METODAI, FORMOS IR PRIEMONĖS

13. Metodai: STEAM metodas, stebėjimai, bandymai, eksperimentai, demonstravimas, duomenų apibendrinimas, projekto metodas, tyrinėjimai, naudojant visus jutimus: regėjimą, lytėjimą, uoslę, klausą, skonį.

14. Formos: grupinė ir pogruginė veikla, tyrinėjimų laboratorija, atradimų, pažinimo stotelės lauke, virtualios kelionės taikant informacines technologijas.

15. Priemonės: veikloje naudojami padidinamieji stiklai, mėgintuvėliai, įvairaus dydžio pipetės, kolbos, pincetai, magnetų rinkinys, priemonė saulės sistemos pažinimui, buteliai, įvairios talpos, dydžio, formos indai, dozatoriai, filtravimo priemonės, matavimo indai, svarstyklės, sauso, šlapio smėlio dėžės, vandens vonelės, gamtos tyrinėjimo rinkiniai, vabzdžių stebėjimo prietaisai, žmogaus vidaus organų maketas, žandikaulio modelis, stetoskopas, kriauklės, akmenukai, buitinės technikos prietaisai: šaldytuvas, plaktuvas, sulčiaspaudė, konvekcine kaitlentė, kavamalė.

V SKYRIUS VAIKŲ PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą, vaikas įgis pažintinius, komunikacinius, socialinius, meninius gebėjimus ir įgūdžius:

16.1. įgis praktinių žinių apie aplinkinį pasaulį, pažins gamtos dėsnius ir joje vykstančius procesus;

16.2. atras įvairius pasaulio pažinimo būdus, išgyvens atradimų džiaugsmą;

16.3. išmoks bendrauti ir bendradarbiauti;

16.4. saugiai naudosis gamtos tyrimo priemonėmis ir buityje naudojamais prietaisais;

16.5. ugdysis pagarbą sau ir kitiems, supančiai aplinkai, gebės puoselėti ir tausoti gamtos ir žmogaus sukurtas vertybes;

16.6. gebės pasirinkti reikiamas priemones, stebėjimams, eksperimentams ir bandymams atlikti;

16.7. gebės naujai išmokus dalykus pritaikyti praktiškai.

17. Vaikų pasiekimų vertinimo metodai: vaiko stebėjimas bandymų ir eksperimentavimo metu, pokalbis su vaiku, vaiko veiklos analizė, veiklos nuotraukos ir filmuota medžiaga.

18. Vaikų ugdymo(si) pasiekimai ir pažanga vertinami pagal Lopšelio-darželio vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.
